

**UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
FACULTATEA DE ECONOMIE ȘI ADMINISTRAREA AFACERILOR
DEPARTAMENTUL: MANAGEMENT, MARKETING,
ADMINISTRAREA AFACERILOR
SPECIALIZAREA: ADMINISTRAREA AFACERILOR**

Lect. univ. dr. Titu Nețoiu

RELAȚII FINANCIARE INTERNAȚIONALE

**Curs
pentru uzul studenților de la specializarea Administrarea Afacerilor**

**EDITURA UNIVERSITARIA
Craiova, 2013**

Copyright © 2013 Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NEȚOIU, TITU

**Relații financiare internaționale : curs pentru uzul studenților
de la specializarea Administrarea afacerilor / Titu Nețoiu. - Craiova :**
Universitaria, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-14-0698-2

339.7(075.8)

Apărut: 2013

TIPOGRAFIA UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA

Str. Brestei, nr. 156A, Craiova, Dolj, România

Tel.: +40 251 598054

Tipărit în România

CAPITOLUL I. MODALITĂȚI CONCRETE DE MANIFESTARE A RELAȚIILOR FINANCIARE INTERNAȚIONALE INTERNAȚIONALE

1.1 Conținutul relațiilor financiare internaționale

Element fundamental al economiei internaționale¹, piața mondială se caracterizează prin prezența următoarelor segmente:

- *piața comerțului mondial cu mărfuri*, privește comerțul cu produse prelucrate, combustibili, produse alimentare și materii prime;
- *comerțul internațional cu servicii sau comerțul invizibil*, constă din încasările și plățile obținute din transporturi internaționale, turism internațional, servicii internaționale de poștă, telecomunicații, asigurări și reasigurări, de informatică și informații;
- *piața valutară internațională* sau transfrontalieră, privește vânzările și cumpărările de valută și de deize exprimate în monedă străină;
- *piața internațională de capital* care are la bază investițiile de portofoliu sau investițiile directe;
- *piața creditului internațional* vizează creditele internaționale tradiționale realizate sub forma creditelor comerciale: credite financiare, credite consorționale sau eurocredite;
- *piața monetară internațională*, numită și *piață eurovalutară*, are mecanisme proprii: convertibilitatea, cursul de schimb valutar, dobânda internațională.

Tranzacțiile economice² dintre statele lumii privesc în esență operațiile comerciale adică exportul și importul de mărfuri, operațiile necomerciale, adică serviciile de transport, asigurarea transporturilor de mărfuri, turismul internațional, întreținerea reprezentanțelor diplomatice și economice, servicii bancare privind decontarea schimburilor de mărfuri, transferuri de valută, dobânzi, credite primite sau acordate, plasamente de acțiuni și obligațiuni și, în mod, deosebit schimburile de capital, adică acele operațiuni financiare reprezentate de creditele acordate de organisme financiare internaționale pe termen mijlociu și lung în scopul echilibrării balanțelor de plată și realizării unor programe de dezvoltare economică de către țările membre ale organismelor financiare internaționale.

Prin credite materializate în monedă sunt finanțate sau cumpărate capitaluri de către unități economice industriale agricole sau comerciale.

1.2 Structura relațiilor financiare internaționale

În structura fenomenelor economice din economia mondială un loc important îl ocupă fenomenul financiar- monetar care, retrospectiv, are ca punct de plecare anul 1871 când prin tratatul de pace după războiul franco-prusac se impune Franței o despăgubire de război enormă.

În 1922, la Conferința monetară internațională de la Genova, se creionează regulile sistemului monetar internațional care va suferi intervenții și schimbări până la constituirea Sistemului monetar internațional actual.

¹ Denuță, I., - *Relații economice internaționale*, Editura Economică, București, 1996.

² Popa, I., (coord.), - *Tranzacții comerciale internaționale*, București 1997.

Cel mai important eveniment îl constituie Tratatul de la Maastricht din 1992 unde se hotărăște introducerea monedei unice, *euro*, care este lansată de Banca Centrală Europeană din Frankfurt în scopul creșterii economice susținute, menținerii unui nivel moderat al inflației, scăderii deficitelor bugetare ale țărilor din U.E. și realizării unui grad ridicat al capacității de producție.

Elementele componente ale Sistemului monetar internațional sunt:

- relațiile valutar-financiare internaționale;
- mecanismele valutar-financiare internaționale;
- norme, reglementari și uzanțe valutar-financiare internaționale;
- instituții bancar-financiare internaționale.

Înțelese ca fluxuri valutar-financiare, relațiile valutar-financiare internaționale³ constituie un complex reprezentat de :

- relațiile monetare sau valutare internaționale cu dezvoltare transfrontalieră fundamentate pe monede naționale convertibile și credibile și pe monede internaționale, DST și EURO;
- relațiile financiare internaționale reprezentate de investiții, ajutoare, case de economii, de pensii, fonduri mutuale, societăți de asigurări și instituții internaționale precum: Fondul Monetar Internațional, Banca Reglementelor Internaționale, Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare, bănci multinaționale;
- relațiile de credit internaționale bazate pe împrumuturile comerciale și financiare ca suport pecuniar al tranzacțiilor comerciale;
- relațiile de plăți și garanții internaționale care au la bază sistemul valutar internațional implicat în derularea schimburilor comerciale de servicii, de credite, de investiții; se uzitează ca tehnici de plată și garantare a plății titluri de credite, acreditive, incasso-uri, ordine de plată, scrisori de garanție bancară.

1.3 Funcțiile relațiilor financiare internaționale

În economia internațională un important aport îl au relațiile valutar-financiare internaționale în special prin funcțiile⁴ acestora:

- funcția de evaluare a mărfurilor și serviciilor prin monede naționale liber convertibile (dolarul american, lira sterlină, yenul japonez, dst, euro); banii nu sunt prezenți, evaluarea valutară până la derularea unei tranzacții făcându-se în mod ideal;
- folosirea ca active de rezervă de către băncile centrale și comerciale a monedelor convertibile care au largă recunoaștere și circulație internațională;
- utilizarea ca mijloc de plată internațională a valutei, titlurilor de valoare, cambiilor, biletelor la ordin, cecurilor altor monede internaționale în plățile curente în derularea tranzacțiilor comerciale și financiare internaționale;
- ca sursă de dezvoltare economică relațiile valutar-financiare utilizează pentru acordarea de credite externe sau realizarea de investiții internaționale monede convertibile;

³ Kirițescu, C., - *Relații valutar-financiare internaționale*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978; Bran, P., - *Relații financiare și monetare*, Editura Economică, București, 1996.

⁴ Moisuc, C.(coord.), - *Relații valutar-financiare internaționale*, Editura Fundației România de Măine, București 2002.

- funcția de valorificare a disponibilităților bănești este îndeplinită de relațiile valutar-financiare în relația de creditare și în utilizarea resurselor de creditare în depozitele bancare internaționale;
- echilibrarea balanțelor de plăți externe se face de relațiile valutar-financiare prin acordarea sau contractarea de credite externe, atragerea de capital străin sub forma de investiții directe sau de portofoliu, acordarea de asistență financiară țărilor mai puțin dezvoltate;
- funcția de rambursare a datoriei externe și de plată a seviceiului datoriei externe sau de încasare a creanțelor externe prin virarea banilor sau prin reeșalonare;
- asigurarea de emisiune și utilizare a monedelor internaționale prin aportul relațiilor valutar-financiare imprimă fluentă și echilibru în circuitul monetar internațional.

Toate funcțiile relațiilor valutar-financiare se realizează prin sistemul financiar valutar care, potrivit principiilor și normelor în vigoare, se ocupă cu constituirea și dirijarea resurselor financiar- valutare (FMI, BRI, BIRD, BERD etc.).

1.4. Piața monetară națională: concept și instrumente ale politicii monetare

Piața monetară este o piață pentru depozite, conturi sau titluri de proprietate care au scadența la 12 luni sau mai puțin. Ea îndeplinește funcția de compensare a surplusurilor și deficitelor de mijloace bănești prin acordarea și primirea de credite interbancare, prin efectuarea de depozite bancare, prin cumpărarea și vânzarea de titluri de valoare pe termen scurt. Este important de subliniat că operațiunile cu termen scurt trebuie să prezinte garanția transformării în bani lichizi fără pierderi⁵.

Operațiunile monetare se efectuează în moneda națională și sunt o consecință a politicii monetare ce vizează creșterea economică, stimularea sau frânarea masei monetare în circulație, atingerea nivelului adecvat al dobânzii, menținerea unei rate a inflației acceptabile din punct de vedere economic și social. Instituțiile bancare și financiare care efectuează operațiuni bănești sunt banca centrală (națională), băncile comerciale, casele de economii, oficiile de pensii. În politica monetară, pe piața monetară națională se utilizează ca instrumente ale politicii monetare:

- modificarea taxei oficiale a scontului efectuată de banca centrală care influențează nivelul dobânzilor, ieftinirea sau scumpirea dobânzilor, cu consecințe asupra masei monetare aflate în circulație.
- rezervele minime obligatorii ale băncilor comerciale la banca centrală cu implicații asupra capacității băncilor de a acorda credite;
- plafonarea masei monetare de reescont la banca centrală, a titlurilor de credit care stimulează prin plafonul ridicat sau scăzut scontarea titlurilor de credit sau micșorarea cifrei de afaceri;
- tranzacțiile de vânzare-cumpărare de titluri de credit de stat cu efecte asupra creditului, dobânzilor, cursului de schimb valutar;
- agregate monetare și de credit adică instrumente de măsurare și reglementare a masei monetare aflate în circulație. Ele cuprind active lichide, depuneri în conturi la vedere, numerar în casieriile băncilor sau în afara sistemului bancar.
- Banca Națională urmărește astfel continuu masa monetară cu scopul de a reduce inflația și de a stabili prețurile și cursurile valutare⁶.

⁵ Kirițescu, C., - *Moneda. Mica enciclopedie*, Editura Științifică București 1983.

⁶ Basno, C., Dardac, N., Floricel, C., - *Monedă. Credit. Bănci*, Editura Didactică București 1995.